

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

В.І. Ладика

_____ 2023 року

ПРОГРАМА

вступного випробування

для вступників на навчання за освітньо-науковою програмою

«Ветеринарна медицина»

за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Суми – 2023

Програма вступного іспиту зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, 2023, Суми: СНАУ, 11 с.

Укладачі:

Нагорна Л.В. – доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Березовський А.В. – доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Фотіна Г.А. – доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

Петров Р.В. – доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри вірусології, патанатомії та хвороби птиці;

Шкромада О.І. – доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри хірургії та акушерства;

Улько Л.Г. – доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії;

Касяненко О.І. – доктор ветеринарних наук, професор завідувач кафедри епізоотології та паразитології.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Перелік питань для підготовки до вступного фахового випробування зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»	5
3. Структура завдань фахового випробування та критерії оцінювання	9
4. Рекомендована література	10

1. Пояснювальна записка

Ветеринарна медицина – галузь, що охоплює систему наук про хвороби тварин, їх профілактику, діагностику, лікування, визначення якості харчових продуктів і сировини тваринного походження та діяльність, спрямовану на збереження здоров'я і продуктивності тварин, запобігання хворобам і захисту людей від захворювань, спільних для тварин і людей.

Сучасний шлях розвитку України обумовлює більш складні вимоги та завдання щодо підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина», базуючись на рекомендаціях широкого кола стейкхолдерів та прогресивних підходах до викладання та навчання, що передбачають баланс теоретичної та практичної підготовки фахівців в галузі ветеринарної медицини.

Проведення вступної кампанії в аспірантуру, подальше забезпечення і організація освітнього процесу, здійснюється згідно наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, а саме Критерію 3 п.1 та Критерію 9 п. 3. Програма складена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, Закону України «Про вищу освіту», Постанови КМ України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 року № 167 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 21.10.2020), правил прийому до аспірантури СНАУ. Складання вступного іспиту зі спеціальності передбачено Правилами прийому до СНАУ для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури СНАУ для здобуття ступеня доктора філософії (PhD).

Вступний іспит має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих дисциплін з теорії і практики ветеринарної медицини; визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти. Вступне випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника ОС

«магістр» зі спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза».

2. Перелік питань для підготовки до вступного фахового випробування зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Метою вступного іспиту до аспірантури є визначення рівня підготовки вступників та подальше спрямування навчання в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань здобувачами і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

I. Паразитологія та інвазійні хвороби

1. Фасціольоз тварин.
2. Дикроцеліози жуйних тварин.
3. Цистицеркоз великої рогатої худоби і свиней та їх ветеринарно-медичне значення.
4. Ехінококоз тварин.
5. Трихінельоз тварин.
6. Диктіокаульози жуйних.
7. Токсокароз м'ясоїдних.
8. Бабезіози худоби.
9. Еймеріози кролів та птиці.
10. Токсоплазмоз.
11. Саркоптоїдози тварин.
12. Іксодові кліщі, та їх паразитарне та ветеринарно-медичне значення.

II. Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин

1. Методи діагностики сибірки та заходи щодо профілактики та ліквідації інфекції у стаціонарно неблагополучних пунктах.
2. Епізоотологія та методи діагностики туберкульозу. Заходи боротьби за виникнення захворювання на молочнотоварній фермі.
3. Бруцельоз сільськогосподарських тварин: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби.

4. Лептоспіроз: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.
5. Діагностика сказу, загальні та спеціальні заходи профілактики та ліквідації інфекції.
6. Трихофітія: епізоотологія, форми і перебіг хвороби у різних видів тварин, діагностика та заходи боротьби.
7. Колібактеріоз сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, профілактика та заходи ліквідації інфекції.
8. Сальмонельози молодняку сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, заходи боротьби.
9. Кампілобактеріоз: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби.
10. Діагностика та диференціальна діагностика хвороби Ньюкасла, загальні та спеціальні протиепізоотичні заходи.
11. Грип птиці: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.
12. Пулороз-тиф птиці: епізоотологія, діагностика, заходи профілактики та ліквідації інфекції.
13. Епізоотологія, діагностика та профілактика та заходи ліквідації інфекції при чумі м'ясоїдних тварин.
14. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби за міксоматозу кролі

III. Ветеринарне акушерство

1. Фактори, які зумовлюють настання родів. Рододопомога при нормальних і патологічних родах.
2. Тривалість післяродового періоду у самок по видах тварин,
3. Мастит, його етіологія, патогенез і діагностика. Класифікація маститу Студенцовим А.П. Класифікація маститу за перебігом запалення.
4. Роль мікробів у етіології маститу. Шляхи проникнення мікробів у молочну залозу.
5. Методи діагностики та лікування хвороб новонароджених. Асфіксія, її клінічні форми. Запалення пупка. Природжені аномалії і виродливості новонароджених.
6. Причини, класифікація і профілактика абортів у тварин.
7. Стареча неплідність самок с/г тварин та її наслідки. Стареча неплідність самців, строки використання плідників, методи продовження статевої

функції.

8. Анафродизія і німфоманія. Причини та профілактика.

9. Патогенетична терапія корів при гінекологічних хворобах.

10. Порядок проведення акушерсько-гінекологічної та андрологічної диспансеризації.

IV. Внутрішні хвороби тварин

1. Травматичний перикардит: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування і профілактика.

2. Мікроелементози с/г тварин: загальні принципи діагностики і профілактики.

3. Превентивні заходи щодо шлунково-кишкових хвороб у новонароджених телят.

4. Лікування новонароджених телят за шлунково-кишкових хвороб.

5. Пневмонії молодняку: класифікація, етіологія, профілактика і лікування.

6. Симптоми та диференціальна діагностика катаральної бронхопневмонії молодняку.

7. Кетоз корів: етіологія, патогенез, діагностика, лікування.

8. Диференційна діагностика колібактеріозу і диспепсії у новонароджених телят.

9. Тимпанія рубця: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.

10. Хронічна гематурія великої рогатої худоби: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.

V. Хірургія

1. Рани. Особливості перебігу ранового процесу. Мікробіологія ран та профілактика ранової інфекції.

2. Хірургічна інфекція (класифікація). Абсцес, флегмона (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування).

3. Переломи кісток. Методи лікування. Остеосинтез (інтрамедулярний та накістний). Стимулювання репаративних процесів остеогенезу. Ускладнення за переломів кісток.

4. Перитоніт (етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки, діагноз,

лікування). Ускладнення.

5. Випадіння прямої та дивертикул прямої кишки (етіологія, клінічні ознаки, лікування).
6. Діагностика, диференціальна діагностика та лікування тварин із захворюваннями тазової кінцівки.
7. Лікування тварин за артритів та тендовагінітів.
8. Дослідження та лікування тварин із новоутвореннями молочної залози, репродуктивних органів та сечовивідного тракту.
9. Застосування сучасних фармакологічних засобів за медикаментозного лікування поранених тварин залежно від перебігу ранового процесу.
10. Кетоз корів.

V. Ветеринарна фармакологія та токсикологія

1. Суть і види дії фармакологічних речовин, фармакодинаміка та фармакокінетика лікарських речовин в організмі
2. Засоби, що збуджують ЦНС. Класифікація, механізм дії та застосування.
3. Засоби, що впливають на парасимпатичну нервову систему. Класифікація, та застосування.
4. Антихолінергічні препарати. Механізм дії та застосування.
5. Холінолітики. Механізм дії та застосування.
6. Препарати, що впливають на матку. Механізм дії та застосування.
7. Місцевоанестезуючі препарати. Механізм дії та застосування
8. Антибіотики. Класифікація за механізмом дії, терапевтичною широтою та типом дії та хімічною будовою.
9. Отруєння худоби нітратами та нітритами. Умови, які сприяють накопиченню нітратів у рослинах. Причини отруєння. Основні клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни. Лікування та профілактика отруєння.

3. Структура завдань фахового випробування та критерії оцінювання

Екзаменаційний білет із фахового вступного випробування складається із теоретичних завдань, відповідно до Програми фахового випробування до

вступу в аспірантуру до Сумського НАУ за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина». Фахове випробування проводиться в письмовій формі, під час якого вступник надає відповіді, які оцінюються в балах (Максимальна кількість – 200 балів, а мінімальна кількість, що зараховується – 100 балів).

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
1	2	3	4
А «Відмінно»	Відмінно	180-200	Вступник до аспірантури виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін, передбачених програмою; засвоїв знання із літератури, рекомендованої програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності
В «Дуже добре»	Дуже добре	164-179	Вступник до аспірантури виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їхнє значення для подальшої професійної діяльності.
С «Добре»	Добре	140-163	Вступник до аспірантури виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисциплін при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; показав системний характер знань з дисциплін; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Е «Достатньо»	Достатньо	100-119	Вступник до аспірантури виявив знання навчального матеріалу дисциплін у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності ; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях при виконання завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX «Незадовільно»	Незадовільно	45-99	Вступник до аспірантури має значні прогалини в знаннях основного

			професійної діяльності.
Е «Достатньо»	Достатньо	100-119	Вступник до аспірантури виявив знання навчального матеріалу дисциплін у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності ; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях при виконання завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX «Незадовільно»	Незадовільно	45-99	Вступник до аспірантури має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисциплін; допускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.
F «Незадовільно»	Незадовільно	0-44	Вступник до аспірантури не має знань із значної частини навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

4. Рекомендована література

1. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М, Прус М.П., Євстаф'єва В.О., Галат М.В. (2014). Глобальна паразитологія : Київ : Дія, 2014. 568 с. +24 с. іл.
2. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: Навчальний посібник (2018). За заг. ред. А.В.Березовського та М.І. Харенка. К.: ДІА, 2018. — 476 с.
3. Березовський А.В., Герман В.В., Фотіна Т.І., Фотіна Г.А., Фотін А.І. (2020). Хвороби птиці. Київ: ТОВ «Діа», 432 с.
4. Голубовська О. А. та ін. (2018). Інфекційні хвороби : підручник. Київ : ВСВ «Медицина» (2 видання, доповнене і перероблене),. 688 с.
5. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник / за ред. Крамарьова С. О., Голубовської О. А. К.: ТОВ «Гармонія», 2018. 592 с.
6. Недосеков В.В., Мельник В.В., Макаров В.В. (2015). Транскордонні хвороби тварин з основами стемпінг-ауту: навчальний посібник. Херсон: Грінв Д.С., 2015. 336 с

7. Проблеми біологічної безпеки та біологічного захисту у ветеринарній медицині та біотехнології. (2013). Під редакцією доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН і РАСГН, Заслуженого діяча науки і техніки України Стегнія Б.Т. Харків, «НТМТ», 2013. 414 с.
8. Яблонська О. В., Мазур Т. В., Ібатулліна Ф. Ж. (2017). Ветеринарна мікробіологія: навчальний посібник. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2017. 432 с.
9. Молекулярно-генетичні методи діагностики у ветеринарній медицині та біотехнології. (2014). Під загальною редакцією доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН України та РАН Б.Т. Стегнія та доктора ветеринарних наук, старшого наукового співробітника А.П. Геріловича. Київ, СТ-Друк. 286 с.
10. Наливайко Л.І., Палій А.П., Євстаф'єва В.О., Родіонова К.О., Івлева О.В. (2019). Хвороби хутрових тварин: науково-методичний посібник. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 412 с
11. Стибель В.В., Березовський А.В., Довгій Ю.Ю., Галат В.Ф., Сорока Н.М., Прус М.П., Галат М.В., Фещенко Д.В. Інвазійні хвороби риб : навч. посіб. Житомир : 2016. 142 с.
12. Левченко, В.І., Влізло, В.В., Кондрахін, І.П. та ін. (2015). Внутрішні хвороби тварин: [навчальне видання] Біла Церква, 2015. – Частина 2. – 610 с.
13. Нековаль, І.В., Казанюк, Т.В. (2022). Фармакологія. Медицина. 2022. 552.
14. Овчарук, В.М., Овчарук, Н.П., Яблонський, В.А., Сорока, Н.М. (2021). Ветеринарне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин : навчальний посібник. Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 300 с.
15. Список лікарських рослин. Вікіпедія. Режим доступу : [uk.wikipedia.org > wiki > Список_лікарських_рослин](http://uk.wikipedia.org/wiki/Список_лікарських_рослин)
16. Лікарські рослини. Фармацевтична енциклопедія : Режим доступу : [www.pharmencyclopedia.com.ua > likarski-roslini](http://www.pharmencyclopedia.com.ua/likarski-roslini) .

Гарант ОНП,
д. вет. н., професор кафедри
ветсанекспертизи, мікробіології,
зоогігієни та безпеки і якості
продуктів тваринництва

Л.В. Нагорна